

Dosarul nr.3ra-748/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – O. Țurcan

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol

ÎNCHEIERE

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca- Doneva
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Victor Ivanov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării pensiei și achitarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din data de 28 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a menținut hotărârea din data de 16 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 01 decembrie 2016 Victor Ivanov a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, concretizată ulterior, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat obligarea recalculării pensiei cu includerea venitului asigurat pentru perioada 01 ianuarie 1999-31 decembrie 2003, indexarea pensiei pentru perioada 01 ianuarie 1999-31 decembrie 2003, achitarea diferenței la pensie și repararea prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei. (f.d. 2-3,49-50)

În motivarea cererii de chemare în judecată Victor Ivanov a comunicat că la 30 mai 2014 a demisionat din funcția de paznic, în care a fost angajat la data de 01 august 2011 în cadrul ÎM „Firstline” SRL. Totodată, a indicat că acestuia urma să i se achite pensia pentru limita de vârstă.

Reclamantul a mai menționat că pe parcursul activității sale a deținut mai multe funcții și a fost un contribuabil activ, însă Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi îi încalcă dreptul la pensie, prevăzută de lege, în cuantumul ce i se cuvine, inclusiv, ignorând prevederile ce țin de indexarea acesteia în corespundere cu legislația în vigoare.

În opinia lui Victor Ivanov Casa Națională de Asigurări Sociale nu i-a calculat corect pensia, ceea ce rezidă din răspunsul nr. 1-1377/16 din 06 decembrie 2016, prin care s-a indicat că în perioada anilor 1999-2003, Victor Ivanov, fiind deținător al terenurilor agricole le-a prelucrat individual.

Reclamantul a indicat că potrivit adeverinței eliberate de Primăria com. Ciobanovca, r-nul Anenii Noi, pe perioada anilor 1999 -2003 cota de teren echivalentă

cu suprafața de 4.6839 ha deținută de Victor Ivanov a fost transmisă în arendă către GT „Pelin”. Deci, este cert că la calcularea pensiei pentru limita de vârstă Casa Națională de Asigurări Sociale a aplicat o formulă incorectă de calculare a pensiei.

Cu referire la pretenția cu privire la recuperarea prejudiciului moral reclamantul a relatat că în urma refuzului de a i se recalcula pensia i s-a cauzat suferințe psihice manifestate prin faptul că, acesta fiind o persoană în etate, este nevoit să își restabilească drepturile flagrant încălcate de autoritățile statului, care în principiu au ca obligație de bază apărarea și garantarea respectării drepturilor cetățenilor săi și nu contrariul.

Victor Ivanov a indicat că pensia este unicul venit, iar în contextul prețurilor excesive la toate produsele și serviciile, a bolii de care suferă, fiind o persoană care deține grad de invalidate și care necesită o mulțime de medicamente, refuzul de a i se recalcula pensia constituie o încălcare a drepturilor sale.

Astfel, în circumstanțele relatate justifică existența unui prejudiciu moral în mărime de 20 000 lei, menționând că această sumă nu este una excesivă, reprezentând o satisfacție echitabilă pentru situația creată de către autoritățile statului.

Prin hotărârea din data de 16 august 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis parțial acțiunea depusă de Victor Ivanov, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze pensia achitată reclamantului, cu includerea venitului asigurat pentru perioada 01 ianuarie 1999-31 decembrie 2003, cu indexarea și achitarea diferenței de pensie pentru perioada neachitată, s-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Victor Ivanov suma de 3 000 lei cu titlu de despăgubire morală, în rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 232, alin. (1) din Codul administrativ Casa Națională de Asigurări Sociale, în termen, la 05 septembrie 2019 a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din data de 16 august 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 130)

La 11 noiembrie 2019 Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a expediat în adresa participanților la proces copia hotărârii motivate, confirmare privind recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsește.

În aceste circumstanțe apelul motivat depus la 06 decembrie 2019 de către Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a considerat a fi depus în termen. (f.d. 139-141)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 28 februarie 2020 a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, a menținut hotărârea din data de 16 august 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 154,155-164)

În consolidarea soluțiilor sale instanțele de judecată prin prisma normelor de drept ce reglementează raportul juridic au concluzionat că pretențiile lui Victor Ivanov cu privire la obligarea recalculării pensiei cu includerea venitului asigurat pentru perioada 01 ianuarie 1999-31 decembrie 2003, indexarea pensiei pentru perioada de referință și achitarea diferenței la pensie este întemeiată.

Instanțele de judecată au constatat că Casa Națională de Asigurări Sociale a calculat perioada cuprinsă între 01 ianuarie 1999 - 31 decembrie 2003 ca perioadă de asigurare în agricultură, iar potrivit extrasului de cont, eliberat pe numele Victor Ivanov, se atestă că acesta, în perioada 01 ianuarie 1999 -31 decembrie 2003 a fost angajat în cadrul SRL „Troita-Agro”, unde a fost salarizat cu reținerea din salariu a contribuțiilor sociale.

Astfel, dat fiind faptul că Victor Ivanov a fost angajat în cadrul SRL „Troța-Agro”, iar terenul agricol a fost transmis în arendă, instanțele de judecată au conchis că Victor Ivanov nu intră în categoria persoanelor pentru care se stabilește un tarif de contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii pentru o unitate grad/hectar de teren agricol, dar beneficiază de pensia pentru limita de vârstă în concordanță cu timpul efectiv lucrat și cu venitul realizat.

Cu referire la pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, instanțele de judecată prin prisma art.1422, alin. (1), art. 1423, alin. (1) și (2) din Codul civil, în vigoare la momentul depunerii cererii de chemare în judecată au concluzionat ca fiind parțial întemeiată, dispunând spre încasare suma de 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, reprezentând o satisfacție echitabilă prejudiciului moral suportat.

Împotriva deciziei instanței de apel, la data de 19 iunie 2020, a depus recurs Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii. (f.d. 171-173)

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că soluția instanțelor de judecată este pripită, deoarece nu s-a intrat în esența litigiului, instanțele de judecată eronat au concluzionat că perioada de activitate 1999-2003 a lui Victor Ivanov urmează a fi inclusă în stagiul de cotizare cu includerea venitului asigurat,

Autoritatea publică recurentă a susținut că aprecierea probelor de către instanțele de judecată este una defectuoasă și arbitrară fapt ce contravine prevederilor legislației în vigoare cât și dreptului la un proces echitabil.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ, se vor verifica prin prisma Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de

apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 28 februarie 2020, în absența Casei Naționale de Asigurări Sociale, notificată autorității publice recurente la 25 mai 2020. (f.d. 166)

La 19 iunie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus, în termen, recurs motivat împotriva deciziei instanței de apel din data de 28 februarie 2020. (f.d.171-173)

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont

pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale, este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca- Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas